

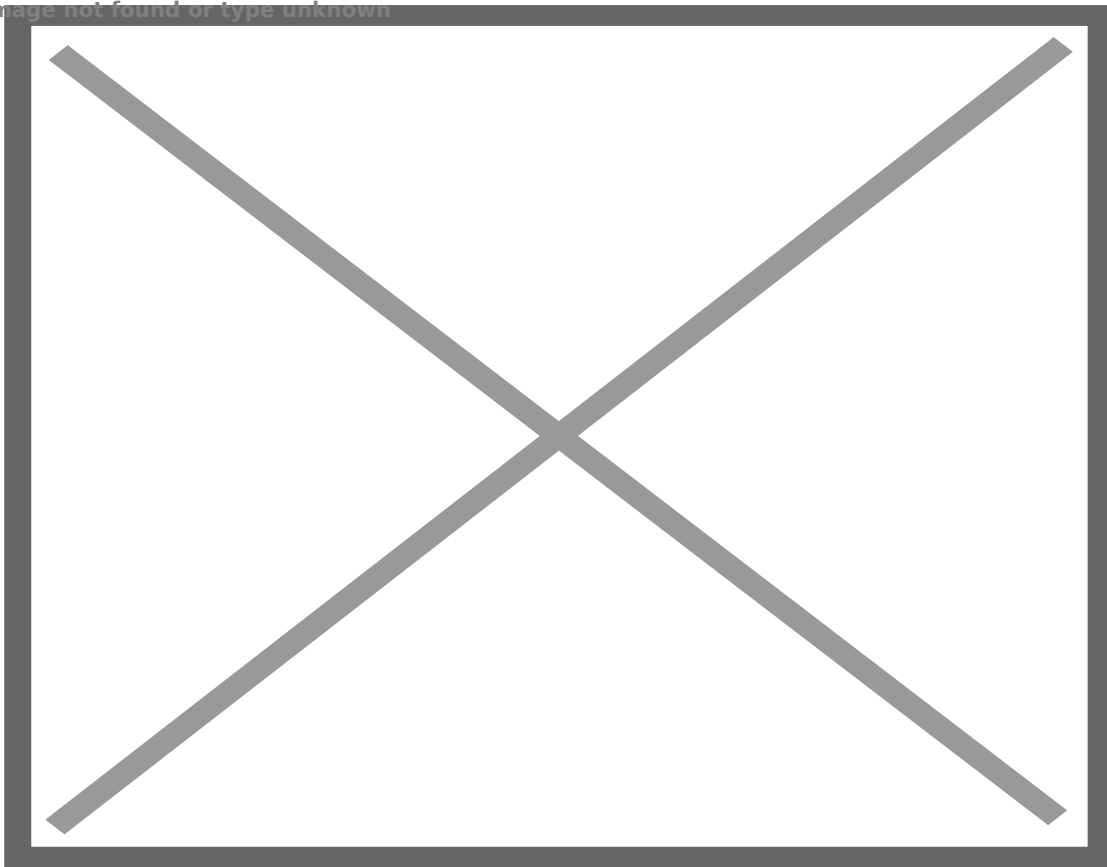
Gói tin tức đa phương tiện trên báo mạng điện tử

16:15 13/07/2016

Tác giả: Admin

Khi xuất hiện trên báo mạng điện tử, gói tin tức đã trở thành “đặc sản”, nó không còn là một bài viết thông thường, mà là một chỉnh thể tích hợp các yếu tố đa phương tiện để diễn tả những nội dung khác nhau về cùng một chủ đề. Điều quan trọng là khi lựa chọn hình thức, loại phương tiện nào để truyền đạt, diễn tả nội dung, ý tưởng, nhà báo phải bảo đảm sự lựa chọn của mình luôn đem đến cách diễn đạt hay, hấp dẫn và lôi cuốn nhất.

Image not found or type unknown

Ảnh minh họa

Hình thức chuyển tải thông tin mới

Xu hướng báo chí đa phương tiện sản sinh ra thuật ngữ “gói tin tức đa phương tiện” gọi tắt là “gói tin tức”.

Thí dụ, tác phẩm “10 years after Katrina” (10 năm sau bão Katrina) của New York Times. Mở đầu

tác phẩm, gói tin tức đưa ra hình ảnh so sánh các thành phố ở Mỹ sau 10 năm bị cơn bão Katrina tàn quét năm 2005 để độc giả tự đánh giá sự thay đổi, tái xây dựng của các đô thị. Các nhà báo của New York Times đã thực hiện một video ngắn (17 giây) để tái hiện cuộc sống hiện tại của người dân thành phố sau một thập niên bị thiệt hại nặng nề bởi siêu bão. Trên nền bức ảnh tĩnh (tháng 9/2005) và trên nền video trải rộng khắp màn hình (tháng 8/2015) đều có một câu chú thích ngắn bằng văn bản. Độc giả có thể bật video bằng cách nhấn vào câu lệnh “Replay with sound”, hình thức này được sử dụng 8 lần trong tác phẩm.

Sau phần mở đầu là tiêu đề bài viết, tên những người thực hiện và ngày tháng đăng tải. Liên sau đó là một đoạn văn bản tương đối dài, tóm tắt những thiệt hại của năm 2005 và sự phục hồi của các thành phố trong suốt 10 năm sau đó.

Gói tin tức đã đưa ra bức tranh tổng quát về 8 khu vực trên nước Mỹ bị thiệt hại nặng nề bởi bão Katrina. Chia tác phẩm ra làm 8 phần, mỗi phần đều có minh họa hình ảnh tĩnh thể hiện sự tàn phá của cơn bão (vào năm 2005), video tái hiện khung cảnh đô thị sau 10 năm phục hồi (vào năm 2015) và văn bản dài nối tiếp gồm các thống kê, phân tích và phỏng vấn kể lại những gì người dân trong vùng bị ảnh hưởng của cơn bão đã trải qua, xen kẽ là các đồ họa thể hiện rõ ràng, trực quan hơn vấn đề được đề cập. Gói tin tức này của New York Times đã sử dụng nhiều cách thức truyền tải để cung cấp thông tin, so sánh và đưa ra đánh giá khái quát.

Như vậy, với cách hiểu đơn giản nhất, đa số quan điểm đều đồng nhất rằng, gói tin tức trên báo mạng điện tử là một tác phẩm báo chí có dung lượng thông tin lớn, tập hợp nhiều tin, bài cùng một chủ đề và sử dụng phối hợp các yếu tố đa phương tiện như văn bản, audio, video, ảnh, đồ họa thông tin, biểu đồ, bản đồ... trong đó, mỗi yếu tố đều có tính độc lập tương đối nhưng cùng có mục đích là làm nổi bật chủ đề cần hướng tới.

Trong bài viết “Cách xây dựng gói tin tức đa phương tiện - những bí kíp từ các chuyên gia”, tác giả Jane Stevens nhấn mạnh: Không phải sự kiện, vấn đề nào cũng thích hợp để sản xuất gói tin tức, phải là những sự kiện, vấn đề có bối cảnh và tính liên tục. Hay nói cách khác, đó phải là sự kiện, vấn đề lớn, có nhiều tranh luận với góc nhìn đa chiều, được nhiều người quan tâm, có một quá trình diễn biến kéo dài, phức tạp... Sản xuất gói tin tức yêu cầu phóng viên phải xâm nhập thực tế thay vì ngồi ở tòa soạn tổng hợp thông tin, hoặc phỏng vấn nhân chứng qua điện thoại, email (1).

Kết cấu của gói tin tức

Về mặt hình thức, gói tin tức được trình bày trong một trang web theo định dạng phi tuyến tính

(cho phép độc giả có thể tùy ý chọn đọc những nội dung trong gói tin mà mình quan tâm), hoặc tuyến tính (độc giả phải đọc lần lượt từ đầu đến cuối nội dung gói tin).

Gói tin tức tuyến tính được trình bày như một bài viết bình thường có dung lượng lớn, được chia thành nhiều phần, người đọc nếu muốn xem những nội dung phía sau thì phải kéo chuột trên thanh trượt để đi qua những nội dung phía trước. Điều này cũng giống như khi họ xem những chương trình truyền hình, không thể bấm nút bỏ qua những phần nội dung mình không quan tâm. gói tin tức tuyến tính không có lớp vỏ cung cấp thông tin nền và chứa các đường link để người dùng điều hướng đến các nội dung mà họ muốn đọc. các phần tin tức phi tuyến tính có thể được bố trí thành các đoạn và được gắn link vào các tit xen hoặc video, ảnh để người dùng có thể click chuột và đọc riêng những nội dung đó. Tuy nhiên, việc sắp xếp các đường link liên kết này không hề làm phá vỡ bố cục của bài viết, tức là toàn bộ nội dung chứa trong các đường link đó đều được hiển thị toàn vẹn trong trang web chứa gói tin tức. Việc người dùng click chuột để điều hướng chỉ giúp họ tiếp cận nội dung một cách độc lập trong những trang web riêng, thoáng mắt và dễ nhìn hơn.

Gói tin tức tuyến tính thường được dùng đối với những sự kiện kéo dài liên tục, có diễn biến phức tạp, chưa có hồi kết, tòa soạn có thể tiếp tục cập nhật thông tin. những gói tin tức được trình bày theo định dạng tuyến tính thường rất dài, làm cho người đọc có cảm giác mệt mỏi. Tuy nhiên, nó có lợi điểm là người đọc chỉ cần dùng một click chuột có thể đọc rất nhiều thông tin đa chiều được sắp xếp hợp lý, tập trung theo ý đồ của người viết và dẫn dắt từ từ độc giả đến từng chi tiết, từng góc độ của vấn đề.

Gói tin tức tuyến tính thường sử dụng một cấu trúc tường thuật truyền thống với mở đầu, diễn biến và kết thúc. có hai cách trình bày các yếu tố đa phương tiện trong gói tin tức tuyến tính. một là, các yếu tố này được đặt sang một bên, thường là bên trái hoặc bên phải, ở giữa sẽ là phần văn bản. hai là, các yếu tố đa phương tiện được “nhúng” trong văn bản giống như những bài báo truyền thống và sẽ được cân nhắc đặt bên dưới những nội dung văn bản có liên quan.

Gói tin tức phi tuyến tính thường có một lớp vỏ cung cấp thông tin nền và các đường dẫn liên kết. Khi chạm vào lớp vỏ và thực hiện các click chuột vào các đường link liên kết, độc giả có thể điều hướng đến những nội dung mà mình quan tâm.

Lớp vỏ này có thể bao gồm cơ sở dữ liệu, dòng thời gian, hộp thông tin, các tin tức liên quan, liên kết đến các nguồn tin khác và các diễn đàn trực tuyến. Thông tin lớp vỏ cho người đọc thấy được

bối cảnh của câu chuyện và sự kết nối của nó với những câu chuyện khác về cùng một chủ đề.

Lớp vỏ gói tin tức “chìm tàu ở căn giờ” do VnExpress thực hiện có một bức ảnh lớn về chiếc tàu bị chìm giữa biển và một đoạn văn bản ngắn cung cấp thông tin nền. Khi click chuột vào dòng chữ “chi tiết”, độc giả sẽ đi qua lớp vỏ để vào bên trong gói tin. Ở các lớp bên trong sẽ có các công cụ để độc giả lựa chọn đọc những phần tin mình quan tâm.

Gói tin tức phi tuyến tính vẫn được chia thành nhiều phần nhưng công chúng không phải bắt buộc đi lần lượt từ nội dung này đến nội dung khác để hiểu nội dung của toàn bộ gói tin. công chúng có thể lựa chọn những phần thông tin mình muốn xem để click vào. gói tin tức phi tuyến tính được trình bày khoa học, giống như một trang báo bình thường, chỉ khác là toàn bộ nội dung trong trang web đó đều hướng về cùng một chủ đề.

Tương lai phụ thuộc vào nhu cầu tiếp nhận thông tin của công chúng

Sự sắp xếp này sẽ làm công chúng cảm thấy thoải mái, không bị rối mắt và dễ theo dõi. Tuy nhiên, đối với nhiều người, việc có quá nhiều sự lựa chọn điều hướng đôi khi làm họ xao nhãng những thông tin quan trọng và không biết đâu mới thực sự là nội dung mình muốn tìm kiếm. chưa kể, việc sản xuất gói tin tức phi tuyến tính đòi hỏi sự chuyên nghiệp của tòa soạn với nền tảng thiết kế web hiện đại, yêu cầu phóng viên phải sử dụng thành thạo, linh hoạt các thiết bị như máy ảnh, máy quay phim chuyên nghiệp cũng như các phần mềm chỉnh sửa ảnh, biên tập video, audio. Quá trình sản xuất gói tin tức phi tuyến tính cũng cần có thời gian và không thể do một phóng viên đảm nhận từ đầu tới cuối mà đòi hỏi sự tham gia của nhiều người, từ người viết đến biên tập viên và kỹ thuật viên...

Trước đây, để hiểu những sự kiện, vấn đề phức tạp như thế, công chúng thường phải đọc nhiều bài báo ở nhiều tờ báo khác nhau, thậm chí, dù đã đọc nhiều, một số người vẫn chưa thể hiểu sâu và có cái nhìn bao quát về sự kiện, vấn đề mình quan tâm. nhưng với gói tin tức, người đọc có thể “tóm” gọn sự kiện, nắm bắt các góc nhìn đa chiều. chính vì những lý do đó, gói tin tức thường có hiệu ứng lan tỏa rất tốt, lượng page view thường cao gấp khoảng 10 lần so với các tin, bài khác. Thí dụ gói tin tức “Sự ra đi huyền thoại” do VnExpress thực hiện năm 2014, chỉ trong một thời gian ngắn sau khi đăng tải đã nhận được một triệu lượt view. hay gói tin tức “40 năm hải chiến hoàng Sa” của báo Thanh niên sản xuất cho độc giả cái nhìn toàn diện về sự bành trướng của Trung Quốc với âm mưu xây dựng đường lưỡi bò, chiếm trọn biển Đông trong suốt thời gian dài và cuộc chiến bên bờ để giữ vững chủ quyền dân tộc của Việt nam. gói tin này đã thu hút hàng chục nghìn lượt

người xem.

Việc đưa tin theo gói là minh chứng cho thấy mạng internet có khả năng cung cấp môi trường lý tưởng để người làm báo xây dựng nền báo chí đa phương tiện mà ở đó các yếu tố đa phương tiện được phát huy mọi lợi điểm của mình. gói tin tức cũng chỉ có thể hình thành và phát triển trên cơ sở của các trang web với thiết kế mở để cập nhật liên tục những thông tin mới xoay quanh chủ đề mà gói tin đề cập. Thêm nữa, các siêu liên kết, các công cụ tìm kiếm và hỗ trợ điều hướng trở thành những điều quan trọng trong việc xây dựng gói tin tức.

Trong guồng quay phát triển không ngừng của báo chí - truyền thông, sự ra đời của gói tin tức là điều tất yếu, đánh một dấu mốc quan trọng trong việc thông tin theo hướng hiện đại, nhằm đáp ứng tốt hơn nhu cầu tiếp nhận thông tin đa phương tiện của công chúng. cùng với sự xuất hiện của hình thức đưa tin này, báo mạng điện tử ngày càng chứng minh những ưu thế vượt trội của mình so với các loại hình báo chí khác như khả năng tích hợp cùng lúc nhiều yếu tố đa phương tiện, không giới hạn về dung lượng, cho phép cập nhật liên tục nội dung các tác phẩm báo chí. Đặc biệt, đối với gói tin tức phi tuyến tính, công chúng có cơ hội trải nghiệm cảm giác tiếp nhận thông tin hoàn toàn chủ động, tự điều hướng đến những nội dung mình quan tâm thay vì phải kiên nhẫn tiếp nhận mọi thông tin từ đầu đến cuối.

Cùng với những ưu thế của mình, trong tương lai, gói tin tức hứa hẹn sẽ trở thành một hình thức đưa tin phổ biến trên báo mạng điện tử. Tuy nhiên, điều này phụ thuộc rất lớn vào khả năng, điều kiện, sự định hướng phát triển của từng tòa soạn cũng như mức độ tiến bộ khoa học kỹ thuật, nhu cầu tiếp nhận thông tin của công chúng. Trong đó, nhu cầu của độc giả là yếu tố được ưu tiên hàng đầu bởi xét đến cùng, mục đích xây dựng gói tin tức trước hết bắt nguồn từ việc đáp ứng thị hiếu của công chúng. hiệu ứng lan tỏa cũng như những phản hồi tích cực từ phía công chúng chính là nguồn động lực to lớn giúp các tòa soạn có thêm quyết tâm phát triển hình thức đưa tin này.

PGS,TS. Nguyễn Thị Trường Giang

Tạp chí Người Làm Báo số 389 - Tháng 7/2016

--

Tài liệu tham khảo:

1. Carmilla Floyd (2009), Tổ chức tòa soạn đa phương tiện, Bộ Thông tin và Truyền thông phối hợp với Đại sứ quán Thụy Điển tại Việt Nam dịch thuật và xuất bản, Hà Nội.

2. Chris Harvey (18/10/2012), Những ví dụ về câu chuyện đa phương tiện của The Washington Post (Washington Post multimedia story example) <http://online-journalism-for-beginners.blogspot.com/2012/10/washington-post-multimedia-story-example.html>
3. Don Goble, Sản xuất video gói tin tức - từ khi bắt đầu đến lúc hoàn thành, (Video News package - start to finish) http://www.slideshare.net/dgoble/video-news-package-start-to-finish?qid=4d71cd8c-9761-4b51-aeca-bb366f5ce45f&v=qf1&b=&from_search=1
4. Glenn Halbrooks, Định nghĩa gói tin tức (What exactly is News package for a TV News-cast?),
đường link: <http://media.about.com/od/mediatermsand-glossary/g/News-Package.htm>

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/goi-tin-tuc-da-phuong-tien-tren-bao-mang-dien-tu>